

TRIMBLE PATHFINDER

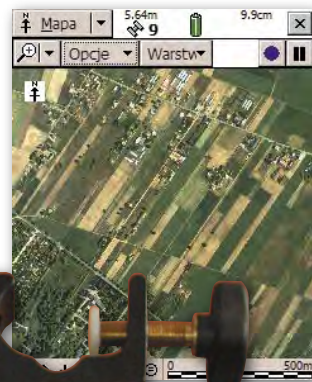
ProXH/XT

Niespełna trzy miesiące temu amerykański Trimble wprowadził do sprzedaży serię dwóch nowych odbiorników GPS do zastosowań GIS-owych – Pathfinder ProXH i ProXT. ProXH, jako jeden z pierwszych na rynku, umożliwia pomiar na dwóch częstotliwościach, a w połączeniu z nową technologią H-Star zapewnia dokładność 20 cm z 2-minutowych obserwacji.

Technologia H-Star to kombinacja nowoczesnego sposobu zbierania i rejestrowania danych przez odbiornik oraz oprogramowania do prowadzenia pomiarów i ich końcowego opracowania w biurze. Pathfinder Pro występuje w dwóch wersjach: ProXH i ProXT. Odbiorniki korzystają z wbudowanej jednoczęstotliwościowej anteny. Do obu można podłączyć także dwuczęstotliwościową antenę zewnętrzną Zephyr, ale tylko ProXH będzie wyznaczał pozycję na częstotliwości L1 i L2. Algorytm obliczeniowy wykorzystujący oba sygnały niemal całkowicie eliminują wpływ błędów jonosfery z pomiarów kodowych i fazowych. W obu modelach za poprawność zbieranych danych GPS odpowiada funkcja eliminacji sygnałów odbitych Everest. Dzięki

niej z obliczeń pozycji wyłączane są sygnały obciążone błędem wielodrożności. Oba modele posiadają także zabezpieczenie przed zakłóceniami sygnałów GPS przez fale elektromagnetyczne.

Kolejnym elementem technologii H-Star jest zmodyfikowane na potrzeby nowych odbiorników oprogramowanie polowe TerraSync. Wprowadzono do niego system PPA – *Predicted Postprocessed Accuracy*. Pokazuje on operatorowi w terenie nie tylko precyzję wykonywanych przez

	Trimble Pathfinder ProXH	Trimble Pathfinder ProXT
Śledzone sygnały	L1 kod C/A i faza, L2 faza, WAAS/EGNOS	L1 kod C/A i faza, WAAS/EGNOS
Liczba kanałów	12	
Częstotliwość określania pozycji	1 Hz	
Antena	zintegrowana jednoczęstotliwościowa, możliwość podłączenia dwuczęstotliwościowej anteny zewnętrznej	
Czas inicjalizacji start zimny/ciepły/reinicjalizacja	30 s/brak danych/1 s	
Dokładność określania pozycji w postprocessingu obserwacji kodowych	submetrowa	submetrowa
fazowych		
<2-minutowych	10-30 cm	nie dotyczy
20-minutowych	10 cm	10 cm
45-minutowych	1 cm	1 cm
EGNOS	submetrowa	submetrowa
Obsługa protokołu NMEA	tak	
Zaawansowane funkcje pomiarowe	Everest – eliminacja sygnałów odbitych	
Standardowe porty wejścia-wyjścia	RS-232, Bluetooth	
Zasilanie	wymowalna bateria Li-Ion	
Czas pracy	12 h	
Wymiary	11 x 4 x 15 cm	
Waga	0,5 kg	
Temperatura pracy	-20 do +60°C	
Norma pyło- i wodoszczelności	IP67	
Wyposażenie standardowe	uchwyty do paska spodni i tyczki, zasilacz, bateria, okablowanie, instrukcja na CD	
Gwarancja	12 miesięcy	
Cena netto zestawu standardowego	13 500 zł	9900 zł

niego pomiarów w trybie autonomicznym (bez poprawek ze stacji bazowych), ale również na bieżąco informuje o dokładności określania pozycji po ewentualnym postprocessingu. Dzięki tej funkcji osoba zbierająca dane w terenie od razu wie, czy błąd wyznaczenia obiektu mieści się w przyjętych granicach. W wyznaczanej dokładności brane są pod uwagę: typ anteny, geometria satelitów i ich liczba nad horyzontem oraz rozmieszczenie stacji referencyjnych. Opcja ta działała już przy minimalnej liczbie widocznych satelitów (4), ale przy pomiarach dynamicznych odbiornik musi „widzieć” ich co najmniej 5. Oprócz opcji typowo „satelitarnych”, TerraSync pozwala również tworzyć i edytować bazy danych GIS. Mierzonym obiektom można nadawać atrybuty i umieszczać je w odpowiednich polach. Pomiar są zapisywane w trimble’owskim formacie SSF (edytowalnym w GPS Pathfinder Office) lub ogólnosięciowym *shape*. „Zmodernizowany” TerraSync może być zainstalowany

w laptopie (z Microsoft Windows) lub też w ręcznym rejestratorze (z Windows CE lub Mobile 2003). Z tych ostatnich Trimble oferuje m.in. TSCe albo Recona [opis w GEODECIE 2/2005].

statnim elementem nowej technologii jest postprocessing H-Star. Dla typowych pomiarów GIS przeprowadza się go za pomocą biurowego oprogramowania GPS Pathfinder Office. Umożliwia ono „obrabianie” surowych obserwacji kodowych i fazowych z wykorzystaniem pomiarów na stacjach bazowych zarówno uruchomionych we własnym zakresie, jak i z użyciem korekt z różnego rodzaju stacji permanentnych. Oprogramowanie daje się również tak skonfigurować, by automatycznie pobierać przez internet poprawki na zadaną epokę obserwacyjną. Technologia H-Star pozwala wybrać do postprocessingu kilka stacji referencyjnych, a wyniki poszczególnych obliczeń zostaną uśrednione. Końcowa dokładność postproces-

singu zależy w dużej mierze od jakości obserwacji na stacjach referencyjnych, ich odległości od odbiornika ruchomego, a także od algorytmów obliczeniowych. Zbierając dane opisywanymi pathfinderami i wykonując w biurze postprocessing, powinniśmy oczekiwać dokładności submetrych (obserwacje kodowe), 10-30 cm (obserwacje fazowe poniżej 2 minut), a nawet 1 cm (45-minutowe sesje obserwacji fazowych).

Pathfinder może komunikować się z rejestratorem na dwa sposoby: za pomocą kabla przez port RS-232 (służy on również do podłączenia radiomodemu) lub z użyciem łącza Bluetooth. Odbiornik posiada także gniazdo zewnętrznej anteny. Na obudowie pathfinderów znajduje się tylko jeden przycisk do włączania i wyłączania zasilania oraz trzy diody informujące o włączonym pomiarze GPS, stanie naładowania baterii i połączeniu Bluetooth. Niewątpliwą zaletą opisywanego odbiornika są jego ga-

baryty. Przy wadze pół kilograma i rozmiarach zaledwie 11 x 4 x 15 cm można go swobodnie przymocować do paska spodni i używać z anteną wewnętrzną. Do dyspozycji jest także specjalny zestaw „plecakowy”. Bateria w urządzeniu (Li-Ion) powinna wystarczyć na cały dzień intensywnych pomiarów. Nowe odbiorniki Trimble’a to sprzęt dla osób zajmujących się GIS-em, ale niekoniecznie specjalistów w dziedzinie GPS. Jest on prosty w konfiguracji, uruchomieniu i codziennej obsłudze. Aplikacje do prowadzenia pomiarów (TerraSync) i postprocessingu (GPS Pathfinder Office) są przejrzyste i z ich opanowaniem nie powinno być kłopotów. Nowa technologia H-Star – metody zbierania obserwacji, system szacowania dokładności pomiarów i ich końcowe opracowanie – daje gwarancję poprawności i skuteczności wykonywanych prac. Ceny podane w tabeli dotyczą samych odbiorników. Należałoby jeszcze dokupić rejestrator z oprogramowaniem polewym, a bardziej wymagający użytkownicy powinni zaopatrzyć się w zewnętrzną antenę i biurową aplikację do postprocessingu.

Tekst i zdjęcia MAREK PUDŁO

